
XALQARO SAYLOVLARNING O'ZIGA XOSLIGI: HINDISTONDA DAVLAT TUZILISHI VA SAYLOV QONUNCHILIGI

Hindiston – federativ respublika. Buyuk Britaniya boshchiligidagi Hamdo'stlik tarkibiga kiradi. Amaldagi konstitutsiyasi 1950 yil 26 yanvardan kuchga kirgan; keyinchalik o'zgartishlar kiritilgan. Davlat boshligi -- prezident (2002 yil joriy qilingan) U parlamentning ikki palatasi va shtatlarning qonun chiqaruvchi organlari a'zolaridan iborat saylovchilar hay'ati tomonidan 5 yil muddatga saylanadi.

t.me/SaylovFergana

Qonun chiqaruvchi hokimiyatni prezident ikki palata – Shtatlar kepgashi (Raja sabxa) hamda Xalq palatasi (Log sabxa)dan borat parlament, ijroiya hokimiyatni prezident va bosh vazir boshchiligidagi hukumat amalga oshiradi.Hindiston - davlatlar va ittifoq hududlariga bo'lingan parlament tizimi ostida boshqariladi.

Hindiston Prezidenti mamlakatning tantanali rahbari va Hindistondagi barcha mudofaa kuchlari uchun oliy bosh qo'mondon sanaladi.

Hindiston mintaqaviy ravishda shtatlarga bo'linadi va har bir shtatda Bosh vazir partiya yoki siyosiy ittifoqning etakchisi bo'lgan mintaqaviy saylovlarda ko'pchilik ovozni qo'lga kiritgan. Tegishli davlatning bosh vaziri shtat ichida ijro etuvchi vakolatlarga ega va Hindiston Bosh vaziri yoki ularning vazirlari bilan birgalikda davlat va markaziy e'tibor talab qiladigan masalalar bo'yicha ishlaydi. Ayrim Ittifoq hududlari, shuningdek, Assambleyani saylaydi va hududiy hukumatga ega va boshqa (asosan kichikroq) Ittifoq hududlari Hindiston Prezidenti tayinlagan shaxs tomonidan boshqariladi.

Hindiston Prezidenti har bir shtatdagi tayinlangan hokimlari orqali qonun ustuvorligini nazorat qiladi va ularning tavsiyasi bilan shtat hukumatining saylangan vakillari tinchlik muhiti yaratib berolmaganida, vaqtincha ijro etuvchi vakolatlarni shtat bosh vaziridan olishi mumkin. Hindiston Prezidenti, agar kerak bo'lsa, mavjud shtat hukumatini tarqatib yuboradi va yangi saylovlar o'tkaziladi.

Saylov komissiyasi - bu Hindistonning barcha saylov jarayonlarini kuzatish va boshqarish uchun mas'ul bo'lgan, Konstitutsiya qoidalariga binoan qabul qilingan Hindistonning federal organi. Ushbu organ saylovlarning xolis va adolatli o'tishini ta'minlashga mas'uldir.

Saylov komissiyasi a'zolarining saylovoldi saylovlari, saylov paytida va saylovdan keyingi o'tkazilishini qonun hujjatlariga muvofiq amalga oshiradi.

Saylov bilan bog'liq barcha nizolarni Saylov komissiyasi ko'rib chiqadi. Hindiston Oliy sudi, agar qabul qilingan qonunlar jim bo'lib qolsa yoki saylovlarni o'tkazishda muayyan vaziyatni bartaraf etish uchun etarli darajada ta'minlanmagan bo'lsa, Saylov Komissiyasi Konstitutsiyaga binoan tegishli tartibda harakat qilish huquqiga ega.

Hindistondagi saylovlarga quyidagilar kiradi:

- Parlament a'zolari Lok Sabha va Rajya Sabha,
- A'zolari Davlat qonunchilik yig'ilishlari, (shuningdek, Dehli singari ba'zi Ittifoq hududlariga Assambleya saylovlari),
- A'zolari Davlat qonunchilik kengashlari,
- A'zolar qishloq panchayotlari yoki shahar korporatsiya kengashlari.
- Qo'shimcha saylov ma'lum bir saylovchining odami vafot etganida, iste'foga chiqqanda yoki diskvalifikatsiya qilinganida o'tkaziladi.

Lok Sabha (Xalq uyi) yoki Hindiston parlamentining quyi palatasi a'zolari o'zlarining saylov okruglarida qatnashadigan nomzodlar to'plamidan Hindistonning barcha voyaga etgan fuqarolari tomonidan ovoz berish yo'li bilan saylanadi. Hindistonning har bir voyaga etgan fuqarosi faqat o'z okrugida ovoz berishi mumkin. Lok Sabha saylovlarida g'olib bo'lgan nomzodlar "Parlament a'zosi" deb nomlanadi va besh yil davomida yoki vazirlar kengashining tavsiyasiga binoan ushbu organ Prezident tomonidan tarqatib yuborilguniga qadar o'z o'rinlarini egallaydi. Uy Nyu-Dehli'dagi Sansad Bxavanning Lok Sabha palatalarida, yangi qonunlar yaratish, Hindistonning barcha fuqarolariga taalluqli amaldagi qonunlarni

olib tashlash yoki takomillashtirish bilan bog'liq masalalarda yig'iladi. Lok Sabha (Quyi uy) uchun 545 a'zoni saylash uchun saylovlar 5 yilda bir marta bo'lib o'tadi.

Asosiy siyosiy partiya va kasaba uyushmalari

Hindiston milliy kongressi (I) partiyasi, HMK (1885 yil 28 dekabrda tashkil etilgan)dagi bo'linishdan keyin 1978 yil yanvarda tuzilgan; Bxaratiya janata parti, Janata parti (1977 yil tuzilgan)ning bo'linishi natijasida 1980 yil aprelda tashkil etilgan; Janata dal partiyasi, 1988 yil 11 oktyabrda tuzilgan; Hindiston Kommunistik partiyasi, 1925 yil 26 dekabrda asos solingan; Hindiston Kommunistik partiyasi (marksistik), 1964 yil noyabrda tuzilgan. Umumhindiston kasaba uyushmalari kongressi, 1920 yil tuzilgan; Hindiston kasaba uyushmalari milliy kongressi, 1947 yil asos solingan; Hind kasaba uyushmalari markazi, 1970 yil tashkil etilgan.

Telegram: <https://t.me/SaylovFergana>

2021-06-30 11:24:27